להקת מחול בת־שבע

מנהל אמנותי פול סאנאסרדו

כליל השלמות

כל מה שאנו יודעים
על ונוס ממילו
הוא שפסל יפהפה זה
נחשף בשנת 1820 באי מילו (מלוס).
גובהו 1.80 מ',
הוא עשוי משני גושי שיש
ומיוחס למאה השניה לפסה"נ,
(אם לשפוט לפי הפיתול הנינוח של הגוף.)
אבל אין ספק שפסל זה
הוא כליל השלמות
והשם ונוס ממילו
הוא מושג
שבא לתאר
דבר שהוא שיא היופי
וכליל השלמות.

השם עלית
לאוהבי שוקולד, קפה וממתקים בכלל
ולאניני הטעם בפרט,
הוא יותר מאשר סתם בית־חרושת
- הוא אומר מוצרים טובים יותר
רשת שיווק, המאפשרת
להשיג את מוצרי עלית בכל מקום,
תוצרת טריה תמיד של עלית בחנויות,
פיתוח מערכת יצור,
ביקורת איכות קפדנית,
צורת אריזות,
פיתוחם של מוצרים טעימים חדשים
והנהלה המעמידה את הלקוח בראש מעיניה.
כל אלה מעניקים לעלית
את ההילה והסמל של מוצר מעולה.

טוב לי עם עלית

גרטרוד קראוס ז"ל

ביקורה הראשון של גרטרוד קראוס בארץ־ישראל היה בשנת 1931.
"השמש, הנוף בעל העוצמה הרגשית, האור המיוחד של ארץ־ישראל, הצבעים הממו אותי" — מספרת גרטרוד. "מן הרגע הראשון הרגשתי קשר עמוק למקום זה, לנוף, לאנשים. ידעתי שהריקודים שלי לא יהיו עוד כשהיו לאחר חוויה זו."
בירושלים הלכה לשוק בעיר העתיקה וקנתה בדים ואביזרים, שמלות מזרחיות ותכשיטים, אותם הביאה עם שובה לוינה, ואלה שימשו לריקודי הנוף המזרחי שיצרה, כבר בתוכניותיה הראשונות, שנוצרו שנים לפני פגישתה עם הארץ, ניכרה השאיפה לעיצוב אווירה מזרחית במחול התנ"כי שלה. עכשיו נוסף לאלה הביסוס של פגישה פנים־אל־פנים — עם המוסיקה המזרחית ומקצביה, עם הצבעים והאריגים האמיתיים.
"מסע־נצחון של אמנית וינאית צעירה בארץ הקודש" — כותב בסוף יוני העתון "DER WIENER TAG" — "מחולות בכל הערים, במושבות הרבות. ריקודים לפני יהודים, לפני בדואים. הביקורת המקצועית והקהל הרחב התלהבו במידה שווה. רובם כתבו אודות התגלות חדשה של רוח המזרח. בעקבות המסע בפלשתינה בא תור הופעות־האורח במצרים, מקום שם הקרקע שתקלוט את אמנות המחול עדיין לא מוכנה כמו זו שעל גבול הירדן."

ובארץ כותבים: "גרטרוד קראוס נחשבת לאחת המהפכניות באומנות המחול בימינו: בכל תנועה, כשרון, רצון, נשמה, מזג ודמיון־עשיר. גם בבהונות רגליה ובכל תווי פניה מורגשת הבעת־נפש של אמן אמיתי." קראוס מעוררת בנו הרגשות וזכרונות של הרקדניות האופייניות הרוסיות — אולם היא תמיד עצמית, מקורית. כל קומפוזיציה שלה תמיד חדשה, שונה, מקסימה בפשטותה, בהומור קל, אינטנסיביות וביופי הקלאסי. ואין פלא שבאירופה פוגשים את קראוס בתשואות חן סוערות. קראוס כבר עברה את כל הגבולות הטכניים של הריקוד, הריתמיקה שלה — זוהי תמצית של רגשותיה של בת ישראל, הממזגת בקירבה את יסודות התנועה והנגינה לדבר אחד מושלם. ב"מזמור לגיטו" אנו מרגישים את רוח הנעימה התנועתית של יהודי המזרח. בריקוד "וודקה", קראוס הינה רוסיה טיפוסית."
בביקור ראשון זה, שלא ארך אלא שבועות ספורים, נקבע דומני, כיוון חייה ויצירתה של גרטרוד לעתיד.
החלטתה לעלות לארץ לא התגבשה עדיין בפגישה אחרי המסע הראשון באו אחרים. הכרתה הציונית לא רק שלא נחלשה בשל התנאים החומריים הקשים אותם פגשה.
הקהל בארץ היה מורגל לקונצרטים ולתיאטרון, אבל בתחום המחול כמעט שלא היה קיים דבר, פרט להופעות ספוראדיות של מחול קלאסי במסגרת האופרה של גולינקין והנסיונות ליצור "באלט תנ"כי" בירושלים שנעשו על־ידי רינה ניקובה, רקדנית שמוצאה מרוסיה, שהתיישבה בארץ, וחינכה קבוצת תלמידות תימניות, שהידועה בהן היא רחל נרב.
עלייתה ארצה של גרטרוד קראוס היתה תהליך ממושך, שסופו בשנת 1935. אולם גם אחר־כך חזרה לא אחת למסע מופעים בארץ מוצאה ובמדינות אירופאיות אחרות, עד פרוץ מלחמת העולם השנייה.
צל עליית הנאצים לשלטון הכריח את כל האמנים היהודים להחליט על דרכם. אחדים מעמיתיה של גרטרוד היגרו לאמריקה, הצפונית והדרומית, אחרים, כמורתה גרטרוד בונדויזר, הגיעו לבסוף לאוסטרליה. אבל גרטרוד בחרה בהכרה מלאה דווקא בישראל.
"אפשרויות רבות היו פתוחות לפני" — היא אומרת. "יתכן ולו הייתי מגיעה לארצות־הברית היתה דרכי שונה. אבל אף רגע לא הצטערתי על החלטתי".
בואה של גרטרוד לארץ־ישראל קבע, כמובן, לא רק את גורלה האמנותי שלה, אלא, ואולי עוד יותר מכל, את התפתחות המחול האמנותי בארץ. היא עזבה את אירופה כשהיא בשיא יכולתה, כשמאחוריה שורה של הצלחות בין־לאומיות, ובאמתחתה הצעות עבודה קוסמות במחיצת מיטב האמנים כגון הבמאי ריינהרד. אבל היא החליטה אחרת.

"מעולם לא אמרתי לעצמי ששומה עלי לעשות כך או אחרת. כל חינוכי לא היה קשור בהכרחים, צווים והחלטות גורליות. תמיד עשיתי הכל בלי שיקול־דעת מראש. חשתי שההחלטות תיפולנה מאליהן, שלא עלי להכריע. כמו בשעת קפיצה גדולה על הבימה, הייתי סבורה שהדרך עצמה חשובה מהגובה אליו אתה מצליח להגיע. כאשר הכיוון נכון, הרגל ממילא תגיע לשיא־הגובה. פשוט יצאתי לדרך בכיוון חדש. רק ההחלטה לבוא הנה לארץ היתה החלטה מודעת. בטוחתני שהגורל והטבע חזקים יותר מכל הכרעותיו של האדם עצמו" — מהרהרת גרטרוד שנים רבות לאחר־מכן.

קטעים מתוך פרק בספר **"מחול חייה של גרטרוד קראוס"** מאת **גיורא מנור**, העומד לראות אור ב"הוצאת הקיבוץ המאוחד".

הלנה רובינשטיין/מדע היופי
מציגה את איפור המשי האמיתי
הראשון והיחידי בעולם.
איפור המעניק לעור פניך זוהר משיי
Silk Fashion
חדש... Liquid Silk Makeup
איפור חלק כמשי המעניק לעורך את המראה המשיי של נעורים.
חלק כמשי... מחליק על פניך כמשי... נראה כמשי... נצמד כמשי...
מעולם לא היה מייק-אפ כה עשיר. מהורר. משיי!
זאת בעקבות הצלחתה של הלנה רובינשטיין לגלות שיטה חדשה
להפיכת משי אמיתי לחלקיקי מיקרו זעירים ולהכלילם
לתוך מייק-אפ. זאת ועוד - הלנה רובינשטיין ראגה גם לשלב
מוסיפי לחות עדינים המעניקים לעורך מראה רך, גמיש. חלק כמשי.
סדרת איפור המשי כוללת גם סומק משיי ללחיים.
פודרה משי באבקה או באבן. פודרה אבקת משי להדגשים מיוחדים.
Helena Rubinstein
The Science of Beauty
יצרן קוסמטי ניתן חינם במרכזי ההדרכה של הלנה רובינשטיין
בתל-אביב: שד' בן-גוריון 94 טל. 240250 בימים ב, ג, ד, בין 3.30-6 אחה"צ
ועתה גם בחיפה: שד' הנשיא 129 טל. 89850 בימי ד' בין 10-12.30 לפנה"צ
ובימי א, ג, בין 3.30-6 אחה"צ

מלכה

המלכה היא כלי מיוחד במשחק השחמט, כלי מיוחד ויקר ערך. המלכה רשאית לנוע בכל כיוון ולכל מרחק - אפשרויותיה רבות.
"כל ביטוח לבית ולמשפחה" היא מלכת תכניות הביטוח.
זו תכנית המכסה כל שטח ומתאימה לכל מטרה.
"כל ביטוח לבית ולמשפחה" מבטיחה ושומרת את ביתך ורכושך, את בני המשפחה ואת העובדים בביתך בפני גנבה, שרפה, תאונות, ושאר צרות מצרות שונות.
כי מה שבטוח ביטוח ומה שביטוח "הסנה".

הסנה

חברה ישראלית לביטוח בע"מ

The perfume, that made
the ancient bottle come alive...

Bat-Sheba perfume by JUDITH MULLER

כשאת רוצה לעשן למען התענוג.

אירופה
דלת ניקוטין בעישון, עשירה בטעם.

אל-אל

להבות
ציוד לכבוי אש

להבות חרושות	קבוץ להבות הבשן 12 125 גליל עליון טל: 067-40452	להבות

לזוגות צעירים

בעלי זכאות של משרד השכון

* אנו ממשיכים במתן הלוואות לפי תכנית 1977.
* הבא אתך את תעודת הזכאות, חוזה רכישת חדירח ותעודת הזהות שלך ושל זוגתך.
* אנו עומדים לרשותך במתן אינפורמציה על זכאותך לחלואות.

טפול מהיר

„בנק אדנים"

למשכנתאות והלואות בע"מ

תל־אביב, רחוב אחד־העם 108,

טלפון: 24-52-91.

לא במקרה אנו זוכים במקום הראשון
זו השנה ה-6 ברציפות.

...כי אנשי מוטורולה עושים ככל יכולתם ולמעלה מזה כדי לתכנן ולייצר עבור כל לקוח ולקוח ציוד קשר אלחוטי האמין והמתאים ביותר משגו. ידע בינלאומי ומערך שירות כלל־ארצי, יחד עם עובדים מסורים הביאו לבחירת מכשירי הקשר של מוטורולה למקום הראשון במישאלי דעת הקהל – זו השנה ה־6 ברציפות.

מוטורולה ישראל בע"מ

פירואט

מרכז לציוד בלט וריקוד

הלבשה,הנעלה ואביזרים
לרקדנים ולתלמידי בלט וריקוד
ואיפור במה

אבן גבירול 192 ת"א (גשר בר יהודה) טל. 440166

בנק לפיתוח ולמשכנתאות לישראל בע"מ

מבצע משכנתאות מכל הסוגים כולל

משכנתאות ללא הצמדה

לזוגות צעירים

בהכוונת משרד השיכון

ברכת שנה טובה

שלוחה

לכל בית ישראל

משכנתאות לדיור
במסגרת זוגות צעירים

באשור משרד השכון

פנה אלינו לשם יעוץ והדרכה

סמטת בית השואבה 16, תל־אביב
ט.ל. 611973

כל לקוח שלנו,
מביא בעקבותיו
לקוחות רבים נוספים.

יש ודאי סיבה לכך

„מגדל-בנין" בראש הביטוח בישראל

•דינמיקה
•יעילות
•מעוף

ארד
חברה לבטוח בע"מ

צבי קרמון א

להקת מחול בת־שבע

מנהל אמנותי **פול סאנאסרדו**
עוזרת למנהל האמנותי **רינה גלוק**
מנהל חזרות **רחמים רון**
בלט מיסטרס
ועוזרת למנהל חזרות **דורינה לאור**

רקדנים

לאה אברהם
דליה דביר
דבי סמוליאן
נירה פז
לורי פרידמן
תמר צפריר
רות קליינפלד
מרגלית רובין*
נורית שטרן
רנה שיינפלד*
פמלה שרני
רוג'ר בריאנט
צבי גוטהיינר
דוד דביר
דגלאס נילסן
דוד עוז
פראולוף פרנלונד
מרטין קרביץ
רחמים רון

* בחופשה

מנהל אדמיניסטרטיבי ארווין בלקר

ארגון הופעות ומינויים איתמר גורביץ
פרסום ויחסי ציבור "ארטיס" בע"מ
מנהל הפקה והצגה אלכס בנרף
מנהל במה יעקב ארליך
חשמלאי ראשי דוד הדר
טכנאי קול עמירם רווה
בצוע תלבושות ברטה קוורטץ
מלתחנית מרלן דסקאלו
צילומים יעקב אגור, מולה והרמתי
קבלני תאורה "דנאור"
בנית תפאורה זאב ליכטר
נעלי ריקוד רנסקי, סלון "ששון"
תכשירי איפור הלנה רובינשטיין

חברי המועצה הציבורית

יצחק ארצי
דבורה ברטונוב
רות דיין
רות וַן־ליר
רות טלגם
מיכה טל
רעיה יגלום
זיוה להט
ד"ר יוסף מירלמן
נתן מישורי
ויליאם סטרום
פרופ' מיכאל סלע
גדעון פז
ויקטוריה פילוסוף
מיכאל פירון
טרזה פלש
דני קרוון
יורם רווין
ליאונרד שך
דוד מושביץ

להקת מחול בת־שבע נתמכת ע"י משרד החנוך והתרבות, קרן תרבות אמריקה־ישראל וקבוצת מפעלי עלית.

איגרת מאת פאול סאנאסרדו לקהל הצופים

צופים נכבדים,

כאשר פנתה אלי ההנהלה הציבורית של "בת שבע", לפני מספר חודשים, בהצעה לכהן כמנהל האמנותי של "בת שבע" נתמלאתי התרגשות מצד אחד, ופחד וספקות מצד שני. עקבתי אחרי הלהקה מיום היווסדה בשנת 1964. ראיתיה פעמים רבות בארץ ובחו"ל. ידעתי שזו להקה שתולדותיה מיוחדות במינן. הלהקה נוסדה ע"י בת־שבע דה רוטשילד, שהיתה קשורה משנות הארבעים עם הכוהנת הגדולה של המחול המודרני, מרתה גרהם. כך שמיום היווסדה, עמדה בראש הלהקה אשה שמלבד היותה נצר למשפחה מפוארת, היתה ספוגה בידע, טעם וחזון — שבלעדיהם לא יכולה היתה להיות קשורה שנים כה רבות למרתה גרהם וליצירתה. מרתה גרהם עצמה, שימשה, למעשה, כיועצת האמנותית של להקת "בת שבע" מיום היווסדה — ובזה היחוד של הלהקה, ששתי נשים דגולות אלה עמדו בראשה עם צאתה לאויר העולם. ואכן — הלהקה הפכה בזמן קצר מאד, לסנסציה בעולם המחול. בסיוריה הרבים באירופה ובארה"ב, זכתה לשבחי הביקורת, לתשואות הקהל, ולמספר פרסים בינלאומיים חשובים.
זאת היתה הלהקה שהביאה את דבר ישראל לעולם, וכמובן גם אלי. ידעתי, שהיתה פעילות קודמת בעולם המחול בישראל ע"י גרטרוד קראוס ז"ל ותבדל לחיים ארוכים מיה ארבטובה, ידעתי שהיו נסיונות להקים להקות מחול ע"י מורים ורקדנים שהיו בישראל, ושנשאו אתם את תרבות מרי וויגמן, קורט יוס, ודומיהם. ידעתי שאפילו אנה סוקולוב האמריקנית — נסתה להקים כאן להקה. אך כיום, ברור כבר שתולדות המחול בישראל יחולקו ללפני "בת שבע" ואחרי "בת שבע". משום שלהקת "בת שבע" היא שקבעה את שם ישראל על מפת המחול העולמית.

חיל ורעדה אחזו בי, כאשר סקרתי את רשימת הכוריאוגרפים, אשר עבדו ויצרו למען הלהקה, ביניהם, מרתה גרהם, ג'רום רובינס, ג'ון קרנקו, קורט יוס, אנה סוקולוב, פרל לאנג, רוברט כוהאן, טאלי ביטי, גלן טטלי, נורמן מוריס, ג'ון באטלר, כריסטופר ברוס, ודונלד מק־קייל. בו־בזמן עורדה הלהקה כוריאוגרפים ישראלים, הן מבין חברי הלהקה הן מחוצה לה, ביניהם רינה גלוק, משה אפרתי, רנה שינפלד, אושרה אלקיים־רונן, מירלה שרון, יאיר ורדי ורחמים רון.

דומני כי אין להקה אשר לה רשימה כה מכובדת של יוצרים בעלי שם עולמי. הבנתי איפוא כי לפני להקה בעלת מסורת, בעלת עבר והווה, ושאני הוא זה שאצטרך להתוות את העתיד, באם אקבל לידי את המשימה. החלטתי שעלי לבדוק באורח אובייקטיבי, עד כמה שהדבר ניתן — מה הם כישורי לניהול להקה מיוחדת זו.
אמנם נולדתי בשיקאגו, אך הורי היו מהגרים מסיציליה, כך שהמזג והניחוח הים־תיכוני, אינם זרים לי. רקדתי כסולן מגיל צעיר מאד בתיאטרון המחול של ושינגטון, תוך כדי לימוד בשיטת מרי וויגמן ובבלט קלאסי.

שלוש שנים למדתי ב"להקת מרתה גרהם", משם עברתי ללהקתה של אנה סוקולוב — למשך עשר שנים. במשך שנים הייתי בן זוגה של פרל לאנג.
משנת 1961, הייתה לי להקה משלי, בו בזמן יצרתי גם למען להקתו של אלוין איילי "בלט קולברג" השוודי, "קולבינקין בלט" — הפורטוגזי, "הלהקה בת זמננו" הצרפתית, ולהקות אחרות באירופה ובארה"ב.
מכל אלה למדתי, שההתפתחות שלי כרקדן וכיוצר דומה לזו של להקת "בת שבע", והסגנונות — דומים.

בישראל ביקרתי ארבע פעמים ככוריאוגרף אורח, בלהקת "בת־דור". את הארץ הכרתי, ואני אוהב אותה ואת הראשוניות המיוחדת שלה במחול. כל המחשבות והעובדות חברו יחדיו להחלטתי לקבל עלי את התפקיד — ובאם אצליח, להשתקע בישראל וליטול חלק בהתפתחות המחול בישראל.
כרגע, אני לומד ביסודיות את יצירות העבר, ואת החשובות שבהן בכונתי לחדש. לדעתי, יש להשען על העבר לבניית העתיד. חשוב לי, שהרקדנים החדשים יכירו את העבר וכך תיווצר מסורת, וכך ישמר היחוד. לדעתי הלהקה גדלה, ויצאה כבר מ"חיתולי" תקופת מרתה גרהם, אך יש לשמור על הטכניקה שלה שהיא כה חשובה לרקדן מודרני. אופי הלהקה יכוון על ידי, אך יגובש ע"י רקדני הלהקה עצמם והיכולת הריקודית שלהם. האופי שייך לעבודות העבר, וההווה שייך למיקום הגיאוגרפי, למוצא, ולתת-מודע הקבוצתי.

את היכולת ניתן לפתח ע"י שיעורים של בלט קלאסי, שכיום הוא חשוב ביותר, בעקבות המגמה החדשה במחול העולמי של עירוב הקלאסי במודרני. הרקדניות כבר מתאמנות בנעלי אצבעות — דבר שיאפשר להם לרקוד בלטים חדשים של ג'רום רובינס ואחרים, ושירחיב את מגוון הרפרטואר לעתיד. אין לשכוח שהבלט הקלאסי מחזק את יכולתו הפיזית של הרקדן. אני עצמי מלמד את הלהקה טכניקות מודרניות, ואני מתכונן גם לנצל את המורים בישראל, ולגייס מורים מעולים מחו"ל. עובדה ידועה היא שהרקדנים הם תוצר של מורים טובים, כשרון, אופי הלהקה, והכוריאוגרפים אתם הם עובדים.

בכונתי להגיע ללהקה בת 30 רקדנים. להביא מספר מצומצם של רקדנים צעירים מחו"ל, שיעלו את רמת הלהקה, יזרימו דם חדש, וצורות מחשבה אחרות — אך אעמוד על המשמר שהלהקה לא תאבד מאופיה הישראלי המובהק.
כרגע אני מכין את סיורי הלהקה בחו"ל ובו בזמן אני מכיר את היוצרים, וכשרונות המחול בישראל. מתנהל משא ומתן עם כמה כוריאוגרפים חשובים כדי לשלב מיצירותיהם ורוחם ברפרטואר החדש.
גם אני עצמי אצור מספר עבודות, אך אשתדל, לפי מסורת בת־שבע, לפתח ולהעסיק את היוצרים הישראליים.
מי יתן ואצליח, ואהיה ראוי לאמון שההנהלה הציבורית של "בת שבע" נתנה בי.

שלכם,
פאול סאנאסרדו

ג׳והן קרנקו

ג׳והן קרנקו — הופיע כרקדן מקצועי בארץ מולדתו, דרום אפריקה כבר בגיל שש־עשרה. בגיל צעיר מאד החל ליצור ככוריאוגרף. בגיל עשרים ביצע יצירותיו בלהקת ה״סאדלרס וולס״ הלונדונית, מקום בו היה רקדן מן המנין.
מאז יצר עבור להקות חשובות כמו: בלט ראמבר, ״תיאטרון הבלט האמריקאי״, אופרה של פאריס, לה סקאלה במילנו, והבלט המלכותי האנגלי.
הוא ביים וכתב רביו שנשא את שמו ״קרנקס״ שזכה להצלחה רבה, הן באנגליה והן בארה״ב.
הקים את להקת שטוטגרט, אשר הפכה בהשראתו ובהדרכתו לאחת הלהקות הטובות בעולם.
הוזמן על ידי להקת מחול בתשבע, ליצור בשבילה יצירה חדשה.
הופעת הבכורה של ״עמיים עמי־יער״ נערכה ב־1971.
ג׳והן קרנקו ניפטר בשנת 1973 בהיותו בן 46.

צעד אחר צעד עם היידן

בכורת יצירה זו התקיימה בתחילת 1977, בוריאציה שונה לגמרי, בניו־יורק. היצירה בוצעה בסדרת הופעות של התזמורת הקאמרית של מנהטן, כאשר התזמורת יושבת על הבמה, וששה רקדנים מתוך להקתו של פול סאנאסארדו רקדו ללא תפאורה ובתלבושות ריקוד רגילות.

הפעם תופיע הלהקה בשלושה פרקים, בביצוע שלושה עשר רקדנים עם תפאורה ותלבושות מיוחדות.
המחול, ללא העלילה, הוא ביטוי ליחסי אנוש, ולרגשות בני אדם, הבאים לבטוי ע"י תנועה בחלל בהשראת המוסיקה של היידן.

תפילה אבודה

כאן חוזרת מוסיקת האדאג׳יו המפורסם של אלביניוני — פעמיים לצורך המחול. בכורת היצירה התקיימה באוקטובר 1966 — בושינגטון. הצוות המקורי (במקרה זה שני רקדנים) פאול סאנאסארדו ודאגלס נילסן — רקדן אורח מארה״ב מבצע את המחול הזה גם הערב.

מחול זה בוצע בהצלחה פעמים רבות ברחבי ארה״ב. מוטיב היצירה הוא נוצרי. יחסים בין יהודה איש קריות וישו, אך הנצרות משמשת כאן רק מסגרת חיצונית ליחס אנושי, יחסים בין שני גברים כשאחד מהם אכול ספקות כלפי עצמו וידידו. חברו שלם עם עצמו ועם יחסו לידידו.

"עמי־ים עמי־יער"

"עמי־ים עמי־יער" מבוסס על מבחר שירים המקיף קשת רחבה החל מהתנ"ך (שיר השירים) וכלה בנתן זך. בחירת השירים נעשתה לפי תכנם אך לא פחות מכך לפי צלילם. מספר מלים עוברות כמוטיבים חוזרים בשירים כולם: דם, עם, עולם, אדם, ים, ידם, אמם, נדם, חתם; ולא במקרה.

המלה הראשונה הנשמעת "וכשהוציאו" — מראה שאין זו התחלה, אלא — קטיעה. אנו חוזים בגבעת הגוויות בשלג וב"התפשטות מגשמיות העולם" (אורי צבי גרינברג) ועוברים ל"לילה דומם". מהו אותו עולם? "עוד חוזרים בני אדם משדות רחוקים וידם נקיה עוד מדם." (טוביה ריבנר). "לפתע ולפתאום בבוקר לא עבות וריח כל הצומח נדף, וכל הציפורים עפות במין כנף אחת..." (אורי צבי גרינברג). כריתת הכנף, סמל לכריתת חלק מהעם היהודי, חלק מהתקווה, "בדבר אלוהים כמו בחלום נחתכה כנף ועל מקום החיתוך חתם." מיד לאחר המלה חתם פותח השיר "עמי־ עמי־יער" במלה "אדם"; השיר מסביר את אופי העם ומייחל לנס התחייה הנכסף. הזרע נזרע והפרט נולד. זהו פרט חדש ומקורי — "ניצוץ קטן — אך כולו שלי הוא, לא שאילתיו מאיש, לא גנבתיו — כי ממני ובי הוא" (ח.נ. ביאליק — "לא זכיתי באור מן ההפקר"); אך גודל הפרט כגורל עם ישראל: הברידות. "בדד, בדד נשארתי, והשכינה אף היא כנף ימינה השבורה על ראשי הרעידה" (לבדי — ח.נ. ביאליק).

הכמיהה לאהבה ולחושניות מובעת בקטע מתוך שיר השירים ובלהט האהבה של "כף־ידי נגעה רק במקום אחד, אך כל הדם עבר שם במרוצה וכל הגוף היה בכף ידי" (שלמה טנאי) ומידי האהבה של בני הזוג אנו עוברים ל"ידי ישראל" (מסדה ליצחק למרן). אך האדם נכזב, "הכוכבים רימו אותי. היה חלום, אך גם הוא עבר" ("הכניסיני תחת כנפך" — ח.נ. ביאליק). כזה הוא העולם: "חי אלוהים! זיו השמים יספר זאת ושחור הסופה המכסם כמו־כן ידבר" (י.צ. רימון). עולם ומלואו חובקים דבר והיפוכו, טוב ורע; ולבסוף ההכרה: "אדע כי מות אמות", אולם לפני מותי "אני רוצה תמיד עיניים כדי לראות את "יפי העולם" (נתן זך). ואם בתחילת המחול נאמר: "מי זה שואל ואין מתפלל. רק רוח ילל", הרי עתה קם האדם "להלל את היופי המופלא הזה שאין בו דופי ולהלל את מי שעשה אותו יפה להלל ומלא, כל־כך מלא יופי". אולי זו התשובה.

ישראל אובל

תכנית הערב

צעד אחר צעד עם היידן

כוריאוגרפיה פול סאנאסרדו
מוסיקה היידן (רביעיה לכלי קשת מס׳ 46 אופוס 20)
תפאורה אריק סמית
תלבושות ברטה קוורטץ
תאורה חיים תכלת

רקדנים:

חלק ראשון: דליה דביר, נורית שטרן, דוד דביר רות קליינפלד, פמלה שרני, רוג׳ר בריאנט, פראולוף פרנלונד.

חלק שני: נירה פז, צבי גוטהיינר.

חלק שלישי: תמר צפריר, צבי גוטהיינר; לאה אברהם, פראולוף פרנלונד; דבי סמוליאן, דוד עוז; לורי פרידמן, מרטין קרביץ.

תפילה אבודה

כוריאוגרפיה פול סאנאסרדו
מוסיקה אלבינוני
תלבושות פול סאנאסרדו
תאורה חיים תכלת

רקדנים:

יהודה פול סאנאסרדו
ישו דאגלס נילסן

עמי־ים עמי־יער

אומה ואדם נעים במעגלים חופפים מכליה לתחיה.

כוריאוגרפיה ג׳ון קרנקו
שחזור וביום רחמים רון
קריאה חנה מרון
ייעוץ ספרותי ישראל אובל
מוסיקה רות בן־צבי
כלי־הקשה בבצוע המחברת
א.ו. שטרנברג — "אדע"
ד. זלצר — "מעין גנים"
בצוע חליל עמוס איזנברג
תלבושות יעקב שריר, יאיר ורדי
תאורה חיים תכלת

רקדנים

1. מתוך אל גבעת הגוויות בשלג — אורי־צבי גרינברג — **רחמים רון, רוג׳ר בריאנט, דוד דביר, דוד עוז, פראולוף פרנלונד, מרטין קרביץ, צבי גוטהיינר**
2. לילה דומם — טוביה ריבנר — **לאה אברהם, לורי פרידמן, דבי סמוליאן, פמלה שרני, דליה דביר, רות קליינפלד**
3. כריתת כנף — אורי־צבי גרינברג — **נורית שטרן/נירה פז***
4. עמי־ים עמי־יער — אורי צבי גרינברג — **הלחקה**
5. לא זכיתי באור מן ההפקר — חיים נחמן ביאליק — **רחמים רון**
6. כלי הקשה — רות בן־צבי — **רחמים רון, רוג׳ר בריאנט, דוד דביר, פראולוף פרנלונד, מרטין קרביץ, צבי גוטהיינר**
7. לברי — ח.נ. ביאליק — **נורית שטרן/נירה פז***
8. מתוך שיר השירים — רות בן־צבי — **תמר צפריר, לאה אברהם, לורי פרידמן, דבי סמוליאן, פמלה שרני, דליה דביר, רות קליינפלד**
9. מעין גנים מתוך "בשנים" — שלמה טנאי — לחן: דובי זלצר — **תמר צפריר, דוד דביר**
10. ידי ישראל, מתוך "מסדה" — יצחק למדן — **הלחקה**
11. הכניסיני תחת כנפך — ח.נ. ביאליק — **נורית שטרן/נירה פז* רחמים רון**
12. חי אלוהים — י.צ. רימון — **הלחקה**
13. "אדע" — מילים: אלזה לסקר־שילר; מוסיקה: א.ו. שטרנברג; שירה: נתניה דברת — **נורית שטרן/נירה פז* תמר צפריר רוג׳ר בריאנט**
14. אני רוצה תמיד עיניים — נתן זך — **הלחקה**

* **נורית שטרן** תופיע ב־31 בינואר 17,16,7,6 ו־21 בפברואר.

* **נירה פז** תופיע ב־18,14,13,4,2 ו־20 בפברואר

Ruth Kleinfeld רות קליינפלד

Tamar Tzafrir תמר צפריר

Nurit Stern נורית שטרן

Roger Briant רוג'ר בריאנט

Rina Schenfeld רנה שינפלד

Laurie Freedman לורי פריידמן

Nira Paaz נירה פז

Lea Avraham לאה אברהם

Rahamim Ron רחמים רון

Debi Smulian דבי סמוליאן

Martin Kravitz מרטין קרביץ

Margalit Rubin מרגלית רובין

Dalia Dvir דליה דביר

David Dvir דוד דביר

Pamela Sharni פמלה שרני

Zvi Gotheiner צבי גוטהיינר

David Oz דוד עוז

Shimon Cohen שמעון כהן

Douglas Nielsen דגלאס נילסן

Per-Olaf Ferndlund פראולוף פרנלונד

TONIGHT'S PROGRAM

STEP BY STEP WITH HAYDN

Choreography Paul Sanasardo
Music Haydn String Quartet No. 46 Opus 20
Decor Eric Smith
Costumes Bertha Kwartcz
Lighting Haim Tchelet

Dancers:
1st Movement Dalia Dvir, Nurit Stern, David Dvir
Ruth Kleinfeld, Pamela Sharni,
Roger Briant, Per-Olof Fernlund.
2nd Movement Nira Paaz, Zvi Gotheiner.
3rd Movement Tamar Tzafrir, Zvi Gotheiner
Lea Avraham, Per-Olof Fernlund
Debi Smulian, David Oz
Laurie Freedman, Martin Kravitz

ABANDONED PRAYER

Choreography Paul Sanasardo
Music Albinoni
Costumes Paul Sanasardo
Lighting Haim Tchelet

Dancers:
Judas Paul Sanasardo
Christ Douglas Nielsen

SONG OF MY PEOPLE — FOREST PEOPLE — SEA

A Nation and Man move in Parallel Cycles from Death to Regeneration.

Choreography John Cranko
Staged & Directed by Rahamim Ron
Narrator Chana Maron
Literary Advisor Israel Ouval
Music Ruth Ben-Zvi
"Percussion" Ruth Ben-Zvi
"I Shall Know" E.W. Sternberg
"Maayan Ganim" D. Zeltzer
Flute Amos Eisenberg
Costumes Ya'akov Sharir, Yair Vardi
Lighting Haim Tchelet.

Dancers	
1. **Excerpt from: "TO THE MOUND OF CORPSES IN THE SNOW" Uri-Zvi Greenberg**	Rahamim Ron, Roger Briant, David Dvir, David Oz, Per-Olof Fernlund, Martin Karvitz, Zvi Gotheiner
2. **"SILENT NIGHT" Tuvia Rubner**	Lea Avraham, Laurie Freedman, Debi Smulian, Pamela Sharni, Dalia Dvir, Ruth Kleinfeld
3. **"THE AMPUTATION OF THE WING". Uri-Zvi Greenberg**	* Nurit Stern/Nira Paaz
4. **"SONG OF MY PEOPLE — FOREST PEOPLE — SEA Uri-Zvi Greenberg**	The company
5. **"NOT BY CHANCE" Chaim Nachman Bialik**	Rahamim Ron
6. **"PERCUSSION" Ruth Ben-Zvi**	Rahamim Ron, Roger Briant, David Dvir Per-Olof Fernlund, Martin Kravitz, Zvi Gotheiner
7. **"ALONE" Chaim Nachman Bialik**	*Nurit Stern/Nira Paaz Roger Briant, David Dvir, Zvi Gotheiner
8. **"SONG OF SONGS" Ruth Ben-Zvi**	Tamar Tzafrir, Lea Avraham, Laurie Freedman, Debi Smulian, Pamela Sharni, Dalia Dvir, Ruth Kleinfeld
9. **Excerpt from: "IN TWO" Shlomo Tani "MAAYAN GANIM" Music Dubi Zeltser**	Tamar Tzafrir David Dvir.
10. **Excerpt from "Massada" "HANDS OF ISRAEL" Yizhak Landau**	The Company
11. **"SPREAD YOUR WINGS" Chaim Nachman Bialik**	*Nurit Stern/Nira Paaz Rahamim Ron.
12. **"GOD LIVES" I.Z. Rimon**	The Company
13. **"I SHALL KNOW" Words: Else Lasker-Schuler Music: F.W. Sternberg Sung by Natanya Davrat**	*Nurit Stern/Nira Paaz Tamar Tzafrir Roger Briant
14. **"I ALWAYS WANT EYES" Nathan Zach**	The Company

***Nurit Stern** will perform on January 31st, February 6th, 7th, 16th, 17th and 21st.

***Nira Paaz** will perform on February 2nd, 4th, 13th 14th. 18th and 20th.

SONG OF MY PEOPLE — FOREST PEOPLE — SEA

"Song of My People" is based on a cycle of poems from the bible to modern Hebrew poetry. The poems were selected according to their content and sound. Several words recur in various poems: e.g. AM (people), DAM (blood), ADAM (man), OLAM (world), YAM (sea), YADAM (their hand), IMAM (their mother), NADAM (stopped still), HATAM (sealed).

The ballet opens with a mound of corpses that have "stripped from themselves the substance of this world". What world? A world in which "People are still returning from distant fields and their hand is still clean of blood".

A world in which "all of a sudden one bright morning, all birds are flying with one single wing"; The severed wing symbolising the severed part of the Jewish people, part of the hope. the resurrection bearing the title "My People-Forest People-Sea" explains the character of the people "My people-sea, who are a sea for all their seers, are a forest everlasting for the peoples of the world" and yearns for the longed-for miracle. The seed was sown, the individual was born, new and original: "A tiny spark, but all of it mine". But the fate of the individual is similar to that of the people of Israel: loneliness. "I was left utterly alone, and the Presence fluttered her broken right wing above my head".

The desire for love and sensuousness is expressed in an excerpt from the "Song of Songs" and in "The palm of my hand touched only one spot but all the blood flowed there running and the whole body was in the palm of my hand". From the hands of the loving couple we move over to the Hands of Israel. But man is disappointed "There were stars and they betrayed me. there's no dream, there was before."

That is the way of the world: "God lives! The splendour of the skies says so and the black storm that hides them also speaks". The world is composed of both good and evil and there is no escape. "I know I am going to die", but before I die "I want eyes to see the beauty of the world and praise He who made it so praiseworthy and full, so full of beauty". Maybe this is the answer.

Israel Ouval.

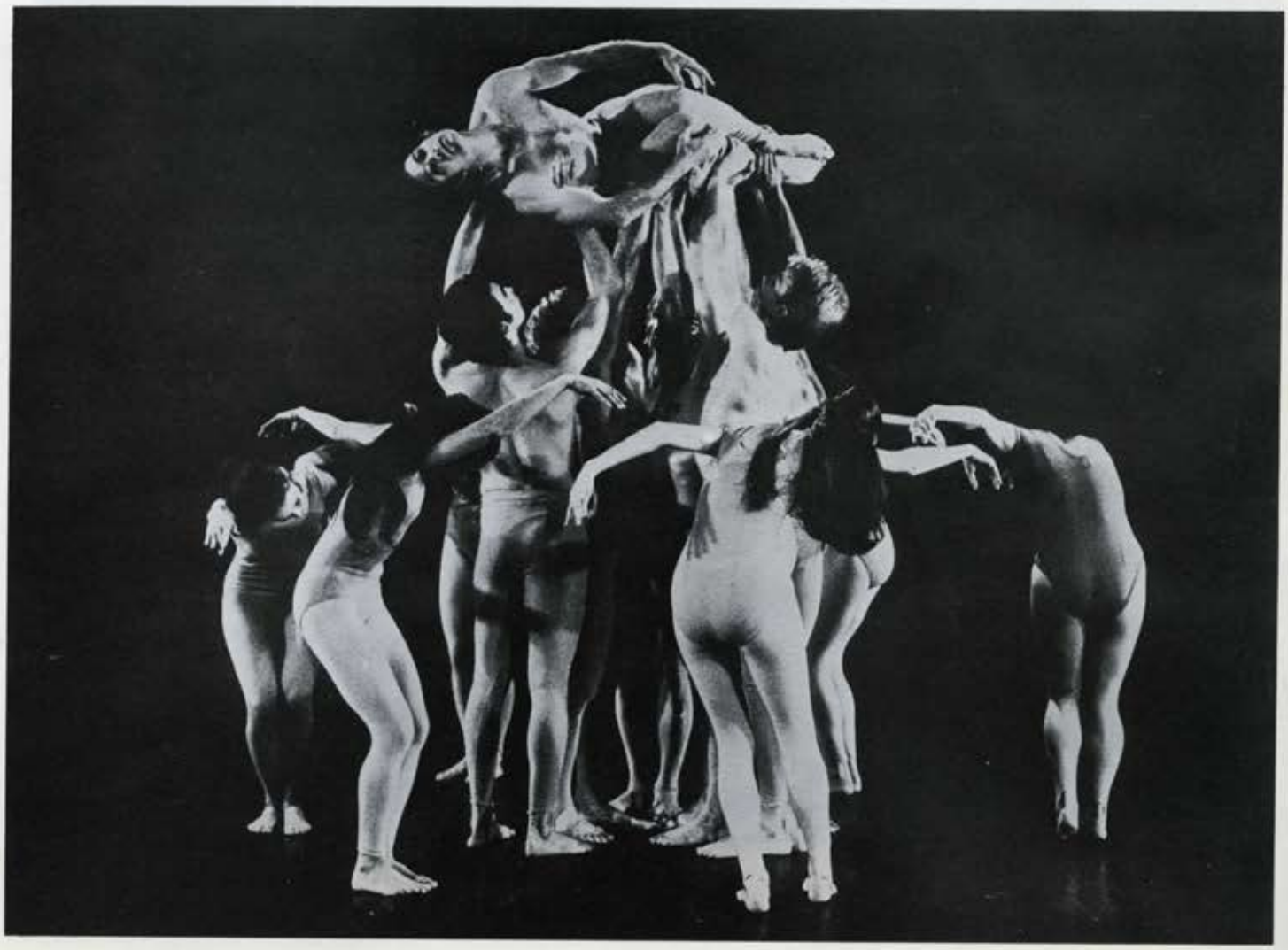

ABANDONED PRAYER

The music of Albinoni's famous Adagio is repeated twice for this dance. This work was first presented in Washington in October 1976. The original team, Paul Sanasardo and Douglas Nielsen present this work tonight.

Since 1976 it was frequently performed all over the United States to great acclaim. The central theme is based on the Christian tradition, the relationship between Judas Iscariot and Jesus. But christianity here is only an expression of human relationships, relations between two men, one of them full of doubts as to himself and as to his friend, the other one at peace with himself and fully accepting the relationship with his friend.

STEP BY STEP WITH HAYDN

This work was first presented in the beginning of 1977 in an entirely different way in New York. It was part of a series of performances by the Chamber Orchestra of Manattan. The orchestra was seated on the stage and 6 dancers from Sanasardo's company danced — without benefit of sets, wearing the usual rehearsal costumes.

This work, without a specific plot is a tribute to human relations and human emotions expressed by movement in space to the accompaniment of Haydn's music.

I hope to be able to enlarge the company. I would like to bring a limited number of young dancers from abroad, that will improve the standard and will contribute new ideas — but I will see to it that the company shall not lose its specific Israeli character.

At the moment I am fully occupied preparing the company's tours abroad and at the same time studying the local creative talent.I am negotiating with a number of important choreographers to contribute their work for the company. Naturally, I will devote some of my own works to the company, but I will try, according to Batsheva's tradition, to develop and use local talent.

I hope to succeed and to be deserving of the confidence of the Executive committee of Batsheva and its devoted audience.

Yours,
Paul Sanasardo

JOHN CRANKO

John Cranko appeared as a professional dancer in his homeland, South Africa from the age of 16. He began to choreograph at a very early age. In his twenties his works were performed by Sadlers' Wells of London, where he was a member of the company. He went on to create for the most important companies in the world — Ballet Rambert, American Ballet Theater, the Paris Opera, La Scala of Milan and the British Royal Ballet. He directed and wrote a Revue bearing his name, CRANKS, which was a great success both in England and the United States.

He founded the Stuttgart Ballet which he developed into one of the foremost ballet companies in the world.

He was invited by the Batsheva Dance company to choreograph a new work "Song of My People", which was premiered in 1971.

He passed away in 1973 at the age of 46.

PAUL SANASARDO'S MESSAGE TO THE AUDIENCE

Dear Viewer,

When the Executive Committee of "Batsheva" approached me some time ago with the offer to become Artistic Director, I was excited and doubtful at one and the same time. I have followed the progress of this company from the beginning in 1964. I have seen many performances in Israel and abroad, and realised that it is a very special company, whose history is unlike that of any other. The company was founded by Batsheva de Rothschild who was associated with Martha Graham and her company in the forties. So that from its conception it was headed by a woman that, in addition to being a Rothschild was also knowledgeable, tasteful, and with a vision of the future. Lacking these qualities she could not have been for so many years connected with Martha Graham and her work.

Martha Graham herself acted as the Artistic Adviser for "Batsheva" from its conception and this was the uniqueness of the company, that those two illustrious women were at its cradle from birth. The company became, within a very short period, a sensation in the world of dance. On its many tours of Europe and the United States, it was favorably received by the critics, enthusiastically applauded by audiences and won a number of important international prizes.

It was the company that brought Israel's message to the world and of course to me. I knew that there was previous activity in the field of dance in Israel by the Late Gertrud Kraus and Mia Arbatova. I knew there were prevous attempts to create dance companies by Israeli teachers and dancers who carried with them the traditions of Mary Wigman, Kurt Jooss and others. I knew that Anna Sokolow from the United States tried to organise a company. But nowadays it is already clear that the history of dance in Israel will be divided into before and after "Batsheva". Because it is this company that placed Israel's name on the world map of dance.

I was rather intimidated when I learnt of the many choreographers that worked and created for the company. Among them Martha Graham, Jerome Robbins, John Cranko, Kurt Jooss, Anna Sokolow, Pearl Lang, Robert Cohan, Talley Beatty, Glen Tetley, Norman Morrice, John Butler, Donald McKayle and Christopher Bruce. At the same time the company encouraged Israeli choreographers, both company members and guests, such as Rena Gluck, Moshe Efrati, Rina Schenfeld, Oshra Elkayam-Ronen, Mirali Sharon, Yair Vardi and Rahamim Ron.

It seems to me, there is no company that can boast of such an important list of artists of world renown. I realised that here is a company with a tradition, a present and a past, and I will have to outline its future, if I accept the offer. I decided to find out in an objective way, as far as possible, what are my qualifications to direct this very special company.

For three years I trained with the Martha Graham Company and danced with Anna Sokolow for ten years. I partnered Pearl Lang and was trained by teachers like Anthony Tudor and Mia Slavenskaya.

I founded the Paul Sanasardo Dance company in 1961 and we performed throughout the U.S. and Europe. In 1970 in recognition of my choreographic achievements, I received a Guggenheim Award.

Although I was born in Chicago, my parents were immigrants from Sicily so that the Mediterranean temperament and flavor are not alien to me. I danced as a soloist from a very early age with the Washington Dance Theatre, while studying the Mary Wigman method and classical ballet.

I visited Israel four times as a guest choreographer for "Bat-Dor". I knew the country and I love it and its special dancing style. Those thoughts and facts were part of my decision to accept the offer and if I succeed, settle in Israel and become part of its development in this important field.

At the moment, I am studying in a very thorough way the works of the past and I intend to renew the more important of them. I think one has to rely on the past to build a future. It is important to me that the dancers know the past and this is how tradition is created and uniqueness fortified. I think the company has grown and has already been weaned of the Martha Graham period, but one has to carry on her technique which is so important in modern dance. The character of the company will be guided by me, but will be formed by the dancers and their professional ability. The character belongs to the past, the present belongs to the geographical location, to the origins and to the group's subconscious.

Technique can be developed by classes in classical ballet that is considered nowadays very important in view of the new trends in the world of dance of combining the classical and the modern. The dancers are already training on point, which will enable them to take part in new ballets by Jerome Robbins and others and will widen the scope of their future repertoire. One should not forget that classical ballet enhances the physical ability. I personally teach the company modern techniques and intend to utilise local teachers and recruit qualified teachers from abroad. It is an established fact that dancers are a product of good teachers, talent, the company's character and the choreographers with whom they work.

BATSHEVA DANCE COMPANY.

Artistic Director Paul Sanasardo
Assistant Artistic Director Rena Gluck
Rehearsal Director Rahamim Ron
Ballet Mistress and Assistant Rehearsal Director Dorina Laor

DANCERS

Lea Avraham
Dalia Dvir
Laurie Freedman
Ruth Kleinfeld
Nira Paaz
***Margalit Rubin**
***Rina Schenfeld**
Pamela Sharni
Debi Smulian
Nurit Stern
Tamar Tzafrir
Roger Briant
David Dvir
Per-Olof Fernlund
Zvi Gotheiner
Martin Kravitz
Douglas Nielsen
David Oz
Rahamim Ron

*On leave of absence

Administrative Director Edwin Blacker

Administration Itamar Gourevitch
Public Relations "Artists" Ltd.
Production Stage Manager Alex Benraf
Master Carpenter Jacob Erlich
Chief Electrician David Hadar
Sound Amiram Raveh
Wardrobe Supervisor Bertha Kwartcz
Wardrobe Mistress Madlen Dascalu
Photos Ya'acov Agor, Mula & Haramati
Electrical Contractors "Danor"
Sets Zeev Lichter
Ballet Shoes Dansky. Salon "Sasson"
Make-up Helena Rubinstein

MEMBERS OF THE NATIONAL COUNCIL

Itzhak Artzi
Deborah Bertonoff
Ruth Dayan
Michael Firon
Teresa Flesch
Dani Karavan
Ziva Lahat
Dr. Joseph Mirelman
Nathan Mishori
David Mosevics
Gideon Paz
Victoria Philosoph
Yoram Ravin
Hanoch Ron
Leonard Schach
Prof. Michael Sela
William Strum
Michal Tal
Ruth Talgam
Raya Yaglom
Ruth Van Leer

Batsheva Dance Company is sponsored by the Ministry of Education and Culture, The America-Israel Cultural Foundation and The Elite Group of companies.

אליאנס־שמשון.
יצוא של צמיגים

יבוא של כבוד.

השנה מייצאת „אליאנס־שמשון" כ־2,000,000 צמיגים בסכום של 300 מיליון ל"י ל־50 מדינות באמריקה, באירופה, באוסטרליה, באסיה ובאפריקה. יש בכך הוכחה מחמיאה לאיכותם של הצמיגים מתוצרת ישראל ולכבוד הרב שהם זוכים לו בקרב מבינ־דבר.
מכל 10 צמיגים המיוצרים בארץ, רק שנים נמכרים כאן.
כל השאר מיועדים ליצוא.

אל תקח צ'אנס. קח

אליאנס

אליאנס־שמשון. תעשית הצמיגים הישראלית.

הבנק המעודד ימאות ישראל
בכל מקום
בנק הספנות לישראל בע"מ,
תל-אביב

רומא! פריס! לונדון!... ועכשיו

מכון **סילואט** בישראל

היכל ההרזיה והיופי לנשים!

הרזיה עד 10 ק"ג

באחריות!

בסידרת טיפולים אחת!!!

מחלקה לקוסמטיקה והרחקת שערות

„סילואט" רח' ז'בוטינסקי 83 ת"א, טל. 442483

בנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ

רחוב מונטיפיורי 39, ת.ד. 29600 ת"א
טלפון: 8—7—292776 מיקוד 61290

*

1. הלוואות נגד משכנתא ראשונה
   א. לקבלנים לצרכי ממון בניה
   ב. לרוכשי דירה שערכה אינו עו-
   לה באזור ירושלים על-סך 360,000.— ל"י ובשאר חלקי הארץ על-סך 325,000.— ל"י.
2. הלוואות לרוכשי דירות ניתנות לתקופה של 8 שנים.

jaffa

jaffa

המועצה לשיווק פרי הדר
CITRUS MARKETING BOARD

The place for you in town
is the
Tel Aviv or Jerusalem Hilton

for an elegant dinner
a light snack
or a drink to piano tunes

TELAVIV HILTON

jerusalem hilton

„חן לאשה"-

תכנית החסכון היחידה בישראל לטווח של שנה אחת בלבד

דברים שנראו רחוקים כל כך הם עתה בהישג ידך: טיול לחו"ל, ריהוט חדש, רכב קטן משלך, מלתחה שלמה חדשה...

כל אלה קרובים מאוד – אם יש לך חשבון "חי"ן לאשה" בדיסקונט.

ב"חי"ן לאשה" את חוסכת ב־12 תשלומים חודשיים שווים (100 ל"י ועד 2000 ל"י בחודש). לאחר 12 חודשים הבנק ימסור לידך את כל הכסף שחסכת ועוד הלוואה בתנאים שאין כדוגמתם. והנה סכום גדול (עד 44,000 ל"י) עומד לרשותך במיוחד למטרה שכל כך רצית בה...

אם תוותרי על זכותך להלוואה תהני ממענק מיוחד בשיעור שנתי של 7,5% בנוסף לריבית הרגילה על החסכון, בהתאם לתנאי התוכנית.

הכנסי לאחד מסניפי בנק דיסקונט ופתחי חשבון חסכון "חי"ן לאשה".

הדיסקונטאים יתנו לך גם שי קטן ונאה.

...נצלי את שנת האשה בבנק דיסקונט, זוהי השנה שלך.

שאלי בסניפי בנק דיסקונט גם על תוכנית החסכון "יתרון לכל אשה".

על מדריך דיסקונט לאשה,

על לשכות הקשר לנשים,

ועל חוברת המידע

"וזאת על אשתך לדעת".

בנק דיסקונט

GLOID N' GL
שלך בכל מקום
בנק לאומי
לישראל בע"מ

לבריאות!

קלורינה
יש רק אחת.

"קלורינה" - המרגרינה המיוחדת המכילה 50% פחות קלוריות.
מתאימה לכל סוגי הדיאטה. עשויה משמנים צמחיים מובחרים.
מועשרת בויטמינים A+D.
למענך - ולמענו - הקפידי לדרוש קלורינה המקורית.

בלו-בנד תלמה
טעמה של איכות

מתוך עלילות פרדיננד
פרהצור בקצור

כתב: אפרים סידון
צייר: יוסי אבולעפיה
הופיע בסידרת כתר-לי
בית הוצאה כתר ירושלים בע"מ
הפצה: בית עלים טל' 03-293759 : קוסמופוליט 03-624406 :
בנט 03-67364.

A MEMBER OF THE CLAL GROUP — LAL כל — נמנה על קבוצת כלל

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

הבנק שלך בכל רחבי הארץ

HOMAGE TO GERTRUD KRAUS

Gertrud Kraus arrived for the first time in Eretz-Israel in 1931. The impact of Gertrud's meeting with the country and the people was to reverbate in her life and in her art for a very long time to come.

"The sun, the emotional impact of the landscape, the very special light of the country were stunning," says Gertrud. "Right from the first moment on I felt a deep relationship with the people, the land, the whole place. I knew my dances would never be the same after this encounter."

While she stayed in Jerusalem, she went to the market in the Old City and bought bolts of oriental material, belts, jewelry and Arab dresses to take back to Vienna. These later served her in her new dances, even though in her very first concerts many years before her visit to Palestine, oriental themes crop up, especially in her biblical dances. Now her encounter with the eastern reality, it odours, colours and sounds gave a new impetus to her choreography.

"Triumphant voyage for Viennese dancer in the Holy Land" writes "Der Wiener Tag" in June 1931. "Following her tour in Palestinea series of concerts in Egypt will take place. Perhaps there the soil is not as ready to receive the art of modern dance as it is on the banks of the river Jordan".

A Hebrew daily critic writes: "Gertrud Kraus is one of the revolutionaires of contemporary dance. Each little toe, every facial expression, show the soul of a true artist. Kraus reminds one of the Russian dancers, but she is always herself, always original. Her composition is consistently new, different, delightful in its simplicity, full of light humor and classical beauty. Her rhythm — the quintessence of the feelings and reality of a daughter of the Jewish nation which combines in her movement and music to make a harmonious whole. In her "Ghetto Song" suite we feel the spirit of East European Jewish music and dance. In the "Vodka" dance she is a typical Russian."

Gertrud performed most of her repertoire, including her "Strange Guest," "Guingol" DeFalla's "Fire Dance", her Jewish dances and exotic dances of Java and South America.

It seems that those few weeks in Eretz Israel determined the course Gertrud's whole art and life took, although she had not yet made the momentous decision to immigrate and settle in Eretz Israel. After her first tour, more followed, undaunted by the difficult material circumstances she met. Besides, the audience in Eretz Israel of the early 30's was accustomed to theater and music, but quite unprepared for dance. Until Gertrud there had been only sporadic ballet 'numbers' in Maestro Golinkin's "Opera" and the performances of Rina Nikova's "Biblical Ballet," a group of Yemenite girls the Russian ballet dancer coached and directed in her own dances. Agadati's solo recitals had not been seen for some years.

Gertrud finally came to settle in the country in 1935. She periodically went abroad to perform in Europe until the beginning of World War II.

The coming to power of the Nazis in Germany cast a shadow which made all Jewish artists in Central Europe consider their future. Some of Gertrud's colleagues went to England or America, others, like her teacher G. Bodenheimer, finally settled in Australia:But Gertrud came to Eretz Israel.

"I had several choices," she says. Perhaps if I would have gone to the U.S. my artistic development would be quite different. But not even for a moment did I regret my decision," she explained in the "Dance Magazine" article about her (by Judith Brin Ingber, March 1976).

But even more than her personal life, her immigration to Eretz Israel affected and determined the development of modern dance in this country. She left Europe at the very summit of her career, after a series of international successes, with offers of work arriving from all parts of the continent. But she decided otherwise.

"I never used to say to myself I have to do this or that. My education was never connected with imperatives and momentous decisions. I always used to let things be decided by themselves, so to say. I felt that just as with a leap on stage, the travelling in space is more important than the height of the jump itself. I simply embarked on a voyage in a new direction. But still, my decision to come to Eretz Israel was a conscious one. I believe that destiny and nature are much more powerful than all human deliberations," muses Gertrud many years later.

Excerpts from *The Dance and Times of Gertrud Kraus*" by *Giora Manor* to be published shortly by the "Kibbutz Hameuhad Publishing House."

כליל השלמות

השם **סטרדיבריוס** לאוהבי מוסיקה בכלל ולנגני כלי מיתר בפרט הוא יותר מאשר שם של יצרן כינורות הוא השלמות בהתגלמותה. החל בבחירת העץ המתאים, הנוסחה הסודית של הלאקה והשפע־תה על הצליל. הפרופורציות, הזמן שהקדיש סטרדיבריוס לייצור כל כלי וכלה בעובדה שעד היום הזה לא הצ־ליח איש לייצר כינורות שמימיים כאלה. כל אלה מעניקים לשם סטרדיבריוס את ההילה והסמל של כליל השלמות.

השם **עלית** לאוהבי שוקולד, קפה וממתקים בכלל ולאניני טעם בפרט, הוא יותר מאשר סתם בית־חרושת – הוא אומר מוצרים טובים יותר, רשת שיווק המאפשרת להשיג את מוצרי עלית בכל מקום, תוצרת טריה תמיד של עלית בחנויות, פיתוח מע־רכת יצור, ביקורת איכות קפדנית, צורת אריזות, פיתוחם של מוצרים טעימים חדשים והנהלה המעמידה את הלקוח בראש מעיניה. כל אלה מעניקים לעלית את ההילה והסמל של מוצר מעולה

טוב לי עם עלית

מודעות י.ל. מודעות

BATSHEVA DANCE COMPANY.

Artistic Director Paul Sanasardo